

Irena Rudziewicz

"Acta Albaruthenica", T.4: "Materiały Międzynarodowej Konferencji Naukowej "Droga ku wzajemności". IX edycja, Białowieża, 5-7 października 2001 r. X edycja, Hajnówka-Białowieża 21-23 czerwca 2002 r., pod red. A. Barszczewskiego i M. Sajewicza... : [recenzja]

Acta Polono-Ruthenica 10, 220-221

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Acta Albaruthenica” t. 4: Materiały Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Droga ku wzajemności”. IX edycja Białowieża 5–7 października 2001 r.; X edycja Hajnówka – Białowieża 21–23 czerwca 2002 r., pod red. A. Barszczewskiego i M. Sajewicza, Mińsk 2003, ss. 299.

W 2003 r. w Mińsku został wydany czwarty tom „Acta Albaruthenica”, jako pokłosie IX i X edycji Międzynarodowej Konferencji „Droga ku wzajemności”. W części pierwszej znalazło się 12 referatów z IX Konferencji (Białowieża 5–7 października 2001 r.) autorów ze Stanów Zjednoczonych, Białorusi (Mińsk) i Polski (Białystok, Lublin, Olsztyn, Warszawa, Zielona Góra).

Thomas E. Bird (USA) przedstawił swoje uwagi na temat wzajemnych polsko-białoruskich oddziaływań kulturowych i literackich w XIX wieku (s. 77–88). Autorzy z Mińska ukazali problemy ekologii w świadomości współczesnego człowieka (Аляксей Мікуліч, s. 73–76); tematykę wspomnieniową zawartą w książce *Лёс аднаго пакалення* (Людміла Сінькова, s. 89–98); powstanie białoruskiego języka literackiego na podstawie prac Янки Станкевіча (Юрась Бушлякоў, s. 117–120).

Prace autorów polskich zostały napisane w języku polskim (6) i białoruskim (2). Znalazły się tu rozważania na temat białoruskiej myśli politycznej na przełomie XIX i XX wieku (Eugeniusz Mironowicz, s. 13–20); problematyki białoruskiej w polskich artykułach publicystycznych z lat 1905–1918 ukazujących się w Mińsku (Dariusz Tarasiuk, s. 21–30); aktywności kulturalnej Białorusinów po drugiej wojnie światowej na terenie Pomorza Gdańskiego (Helena Głogowska, s. 31–38). Przedstawiono poezję Franciszka Bahuszewicza (Irena Rudziewicz, s. 39–45); twórczość białoruskiego poety i literaturoznawcy Уладзімера Жылка (Аляксандар Баршчэўскі, s. 47–71) oraz Янка Станкевіча – popularyzatora plemion białoruskich na stronicach białoruskiego czasopisma emigracyjnego „Веда” (Ніна Баршчэўская, s. 99–116). Ukazano również stan badań nad *Wielkim słownikiem białorusko-polskim* (Jadwiga Głuszkowska-Babicka, s. 121–126) oraz rozważania o różnych motywach funkcjonowania nazw na Kresach Wschodnich na przykładzie rzeczownika pokuć (pokucie) (Katarzyna Węgorowska, s. 127–141).

W części drugiej tomu opublikowano 15 referatów (7 w języku polskim, 8 – białoruskim) z X edycji Konferencji „Droga ku wzajemności” (Hajnówka – Białowieża 21–23 czerwca 2003 r.). Tomasz Firysiuk pokazał stereotyp Białorusina i Polaka na łamach dziennika „Rzeczypospolita” w latach 1993–2001

(s. 145–153); Eugeniusz Mironowicz przedstawił różnorodne skutki migracji i remigracji (demograficzna, ekonomiczna, polityczna) Białorusinów do Rosji w okresie pierwszej wojny światowej (s. 153–161); Аляксандр Вабішчэвіч omówił rozwój polskiego szkolnictwa i oświaty w latach 1920–1930 w zachodniej części Białorusi (s. 163–170); Зора Кіпель ukazał stan badań nad białoruską literaturą emigracyjną w Polsce (s. 171–174); Аляксандар Баршчэўскі (s. 175–194) zapoznał z białoruskimi pisarzami emigracyjnymi publikującymi w czasopiśmie emigracyjnym „Моладзь” wydawanym w latach 1948–1952 w Paryżu; а Ніна Баршчэўская omówiła rozwój białoruskiego życia kulturalno-oświatowego w II Rzeczypospolitej na podstawie publikacji emigracyjnych (s. 195–218). Irena Rudziewicz przedstawiła motywy biblijne i religijne w twórczości Franciszka Bahuszewicza (s. 219–226); Czesław Seniuch omówił polskie przekłady *Nowej ziemi* Jakuba Kołasa (s. 227–236); Tomasz Welg zajął się historią i obrazami Białorusi w twórczości Uładzimira Karatkiewicza (s. 237–244); Ірына Багдановіч ukazała białoruskie elementy i motywy w polskiej poezji pierwszej połowy XX wieku (s. 245–260).

Część referatów poświęcona została problemom językowym i pedagogicznym. Michał Sajewicz omówił występowanie i znaczenie formantu słowotwórczego *-nik* w nadnarwiańskich gwarach (s. 261–276); Марэк Гаўрылюк zajął się różnorodnymi tendencjami w języku mieszkańców wsi Кленікі na terenie wschodniej części Białostocczyzny (s. 277–288); Józef Ziemczonok przeanalizował publicystykę pedagogiczno-oświatową Rajnolda Tyzenhauza, zwracając uwagę na zawarty w niej system wskazówek edukacyjnych, oświatowych i wychowawczych (s. 289–299).

W omawianym tomie prezentowane są tematy i zagadnienia związane zarówno z literaturą, językiem, jak i kulturą, historią i rozwojem narodu białoruskiego, co poszerza krąg potencjalnych odbiorców tych materiałów. Książka przybliży omawiane zagadnienia i może stać się źródłem wielu informacji, ułatwiających orientację w życiu kulturalno-oświatowym Białorusinów.

Irena Rudziewicz (Olsztyn)